

Referat despre literatura in epoca Regatului Vechi - a doua parte

O alta opera literar-sapientiala, de conduita morala, a Regatului Vechi, o opera cu totul remarcabila de 646 de randuri apartine literaturii sa pientiale: invataturile lui Ptah-hotep, vizir in timpul dinastiei a V-a (aproxi mativ 2450 i.e.n.). Este de fapt un ghid de viata practica, mai mult decat un adevarat tratat de morala, cuprinzand sfaturi de comportare in cele mai va riate ocazii, garantate sa asigure succesul.

Ideea centrala este ca ordinea stabilita in Univers si in stat trebuie respectata: "Pleaca-ti spinarea in fata mai marelui tau". "Numai rau isi face cel care se impotriveste mai-marelui sau". Dar omul nu trebuie sa uite anumite, comandamente morale fundamentale:

"Nu fii ingamfat de stiinta ia,

ci sfatuiește-te cu cel nestiutor la fel ca si cu cel invatat, caci hotarele stiintei

nu pot fi atinse si nu se afla un invatat care s-o stapineasca cu desavirsire. Ovorba inteleapta este mai ascunsa ca piatra verde de smarald dar o poti afla si la sclava care macina invirtind piatra de moara (...) Daca esti o capetenie care da porunci unui numar mare de oameni cauta sa savirsesli toate binefacerile, astfel ca poruncile tale sa nu aduca rau nimanui. Mareata e dreptatea, statornica e si minunata, si n-a fost stricata din vremea lui Osiris".

(trad. de C. Daniel)

Invataturile continua pe acest ton elevat, relevind ceea ce s-a considerat (cf. E. Bresciani) a fi fost o conceptie caracteristica celor mai vechi epoci ale Egiptului antic: increderea in capacitatea omului de a-si fauri singur succesul in viata, instructiunea ca instrument eficace pentru atingerea acestui scop; toti oamenii au din nastere posibilitatile de realizare morala si intelectuala, in mod particular, in scrierea lui Ptah-hotep este evidenta lipsa oricarei aluzii la "viata de dincolo"; singura sau, in orice caz, cea mai inalta andatorire a omului este sa lase in urma sa amintirea unei conduite oneste si generoase.

In "Prima perioada intermediara" creatia literara este mai bogata si mai variata, cu o neta predominanta a celei de inspiratie laica. Opere cu caracter magico-religios sunt doar Textele Sarcofagelor; in care (spre deosebire de Tex tele Piramidelor) dorintele si preocuparile exprimate sunt mult mai umane, atasamentul defunctului de viata terestra este ferm si insistent afirmata, iar simtul naturii isi gaseste o surprinzatoare forma de exprimare.

Cintarea celor patru vinturi este un poem dintre cele mai tulburatoare. In aceasta epoca de mari framintari sociale se afirma aici chiar egalitatea originara a tuturor oamenilor.